

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z powództwa Ł. J.
przeciwko C. Spółce Akcyjnej w P.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 maja 2014 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 10 września 2013 r., sygn. akt III APa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.350 (jeden
tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 września 2013 r., III APa 30/13, Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację strony pozwanej (C. Spółki Akcyjnej w P.) od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 7 marca 2013 r., VII P (...), którym zasądzono na rzecz powoda Ł. J. kwotę 81.600 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 9 stycznia 2010 r. do dnia zapłaty.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego strona pozwana wniosła skargę kasacyjną, w której zarzuciła naruszenie art. 108 § 1 w związku z art. 8 k.p., zaś wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania uzasadniła stwierdzeniem, że jest ona oczywiście uzasadniona. Według skarżącej, kara porządkowa może być nałożona na

pracownika zarówno w przypadku lżejszych przewinień, jak i ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych. Badanie stopnia winy pracownika, nieistotne przy nakładaniu kary porządkowej, może jednak mieć istotne znaczenie w przypadku "złożonego zarzutu nadużycia prawa do odprawy w kontekście nałożonych kar porządkowych". Może bowiem zdarzyć się, że chociaż na pracownika nałożono "tylko" karę porządkową, to skutki samego czynu będą na tyle istotne, że usprawiedliwią zgłoszenie zarzutu nadużycia prawa podmiotowego w sytuacji, gdy pracownik wystąpi przeciwko pracodawcy z odpowiednimi roszczeniami. Konsekwencją zastosowania kary porządkowej w razie ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych wcale nie musi być rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika. Skoro zaś ten sam czyn może być przyczyną nałożenia na pracownika kary porządkowej i/lub przyczyną rozwiązania z nim umowy o pracę, to równie dobrze może być przyczyną zaistnienia jeszcze innych skutków prawnych. W szczególności może usprawiedliwiać zgłoszenie przez pracodawcę zarzutu nadużycia prawa podmiotowego. W niniejszej sprawie Sąd w ogóle nie badał konkretnych czynów powoda i stopnia jego winy, poprzestając na tym, że sama odpowiedzialność porządkowa co do zasady wyklucza sens takiego badania. To zaś w konsekwencji doprowadziło do błędnego zastosowania prawa materialnego. Pozwana wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego orzeczenia oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego i zasądzenie od powoda kosztów procesu.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniosł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie, a także o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy jest ona oczywiście uzasadniona, na co powołuje się pozwana. Tego poglądu Sąd Najwyższy nie podziela, wobec czego wskazana okoliczność nie może przesądzać o rzeczywistej potrzebie rozpoznania skargi. Wbrew twierdzeniom skarżącej, nie można uznać, aby zaskarżone orzeczenie Sądu drugiej instancji było dotknięte kwalifikowanymi brakami, widocznymi "na pierwszy rzut oka", bez potrzeby dokonywania głębszej analizy prawnej (por. postanowienia

Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49 oraz z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107). O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie można mówić zwłaszcza wtedy, gdy wywód zawarty we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w znacznej mierze został poświęcony instytucji nadużycia prawa podmiotowego (art. 8 k.p.). Przywołana regulacja należy do kategorii przepisów zawierających klauzule generalne (zwroty niedookreślone), wobec czego z natury ma charakter ogólny, a jej zastosowanie w wyjątkowych przypadkach jest ściśle uzależnione od konkretnych okoliczności faktycznych. Już z tej przyczyny kwestia prawidłowej interpretacji (zastosowania) art. 8 k.p., nie może być uznana za dostateczny argument wskazujący na potrzebę rozpoznania skargi kasacyjnej.

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd Apelacyjny podzielił pogląd pozwanej Spółki, iż domaganie się realizacji roszczenia objętego pozwem w przypadku rażącego naruszenia przez powoda jego podstawowych obowiązków pracowniczych, mogło być uznane za przejaw nadużycia prawa podmiotowego (s. 36). Pogląd ten jest zgodny ze stanowiskiem przyjętym powszechnie w orzecznictwie, zgodnie z którym zastosowanie wobec pracownika kary porządkowej za określone przewinienie nie sprzeciwia się rozwiązaniu przez pracodawcę stosunku pracy z tej samej przyczyny (por. tezę VII uchwały pełnego składu Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 1985 r., III PZP 10/85, OSNCP 1985 nr 11, poz. 164 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 października 1995 r., I PRN 77/95, OSNAPiUS 1996 nr 11, poz. 153 i z dnia 3 kwietnia 1997 r., I PKN 40/97, OSNAPiUS 1997 nr 23, poz. 465). Tym niemniej - jak wywiódł Sąd odwoławczy - materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dostarczył odpowiednich podstaw faktycznych do tego, aby przyjąć, że powód (pomimo uprzedniego ukarania go dwiema karami porządkowymi) rzeczywiście dopuścił się aż tak rażącego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych, które by uzasadniało odmowę udzielenia mu ochrony prawnej z powołaniem się na klauzulę nadużycia prawa podmiotowego z art. 8 k.p. (s. 39). Sądy obu instancji dokonały szczegółowej oceny czynów, za które powód został ukarany karą porządkowymi, a wyniki tej analizy doprowadziły do wniosku, iż uchybienia jakich

dopuszczał się powód - z uwagi na ich ciężar gatunkowy - nie kwalifikowały się do rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę. A skoro tak, to tym bardziej nie uzasadniały oddalenia powództwa z powołaniem się na nadużycie przez powoda prawa podmiotowego. W tym sensie Sąd drugiej instancji - wbrew temu co podnosi pozwana Spółka - badał "wagę konkretnych czynów" powoda i na tej podstawie uznał, że wystąpienie z roszczeniem nie stanowiło nadużycia prawa.

Z powołanych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c. i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490).